

KOPSAVILKUMS PAR VALSTS KONTROLES VEIKTAJĀM MINISTRIJU UN CENTRĀLO IESTĀŽU 2017. GADA PĀRSKATU REVĪZIJĀM

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Valsts kontrole ir pabeigusi ikgadējās finanšu revīzijas ministrijās un centrālajās valsts iestādēs (resoros).

Šogad finanšu revīzijas tika veiktas, sekojot jau iepriekšējo gadu laikā uzsāktajai praksei revīziju rezultātā sniegt divu veidu atzinumus – par uzskaites pareizību un par būtisku darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (vai starptautiski) atzītai praksei.

Šādu pieeju, proti – finanšu revīziju laikā arvien vairāk koncentrēties uz atbilstības jautājumiem paredz arī jaunā, 2017. gada nogalē apstiprinātā Valsts kontroles stratēģija 2018.-2021. gadam.

Iemesls ir vienkāršs – resoru un Valsts kontroles sadarbības rezultātā grāmatvedības uzskaitē tiek pakāpeniski sakārtota, par ko liecina arī tas, ka šogad 23 no 26 atzinumiem par resoru pārskatu pareizību esam snieguši bez iebildēm, pārējie trīs atzinumi ir ar iebildi, bet negatīvu atzinumu vai atteikumu sniegt atzinumu vairs nav.

Vienlaikus – rīcības atbilstība tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un labajai praksei joprojām ir uzskatāma par vienu no mūsu valsts pārvaldes izaicinājumiem, ar kuru ir jāstrādā. Par to liecina arī šī gada revīziju rezultāti – no 31 pārbaudītā darījuma atzinumus ar iebildi, negatīvus atzinumus vai atteikumus sniegt atzinumu bijām spiesti sniegt 9 gadījumos. Šogad tieši atbilstošu rīcībpolitiku trūkums un finansējuma izlietošana neatbilstoši sākotnējā piešķiruma mērķiem ir bijis mūsu galvenais klupšanas akmens.

Arī nākamā gada revīzijās Valsts kontrole turpinās palielināt pārbaudāmo atbilstības jautājumu apjomu, vienlaikus vērojot uzmanību, ka pārbaudāmo jautājumu apjoms tomēr būs tieši atkarīgs no Valsts kontrolei pieejamajiem resursiem.

Un noslēgumā vēlos uzsvērt vēl vienu, manuprāt, īpaši svarīgu aspektu. Jau gadiem nespējam izstrādāt godīgu un caurskatāmu valsts amatpersonu un darbinieku atlīdzības politiku. Gadu no gada Valsts kontrole šo jautājumu “uzrunā”, jo nav pamata domāt, ka strausa politika veicinās valsts pārvaldē strādājošo motivāciju un tātad – valsts pārvaldes kvalitāti. Šī gada revīzijas sniedz arvien jaunus pierādījumus par resoru iespējām ne tikai plaši interpretēt atlīdzības nosacījumus atkarībā no finanšu iespējām un citiem apsvērumiem, kas vēl vairāk izkropļo sākotnējo mērķi – vienoti atlīdzības principi valsts pārvaldē strādājošajiem, bet arī veikt būtiska apjoma prettiesiskus izdevumus.

Valsts kontrole ne tikai aizrāda. Valsts kontrole aicina kopīgi strādāt, lai trūkumus novērstu. Un Valsts kontrole vienmēr atbalstīs amatpersonas, kuras to vēlas darīt.

Kāpēc? Atbildi sniedz tā pati Valsts kontroles stratēģija – mūsu tālejošais mērķis ir panākt, lai sabiedrība uzticētos valsts pārvaldei. Bet sabiedrība uzticēsies valsts pārvaldei tikai tad, ja tā godīgi un smagi strādās iedzīvotāju interesēs.

Elita Krūmiņa

Valsts kontroliere

Ikgadējo finanšu revīziju mērķis ir *pārbaudīt, vai ministriju un centrālo valsts iestāžu (turpmāk – resori) gada pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par iestāžu finansiālo stāvokli, naudas plūsmu un darbības finansiālajiem rezultātiem 2017. gadā, kā arī - vai gada pārskati sagatavoti atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.*

Ministrijas	Centrālās iestādes
Aizsardzības ministrija (AM)	Augstākā tiesa (AT)
Ārlietu ministrija (ĀM)	Centrālā vēlēšanu komisija (CVK)
Ekonomikas ministrija (EM)	Centrālā zemes komisija (CZK)
Finanšu ministrija (FM)	Ģenerālprokuratūra
Iekšlietu ministrija (IeM)	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)
Izglītības un zinātnes ministrija (IZM)	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP)
Kultūras ministrija (KM)	Satversmes tiesa (ST)
Labklājības ministrija (LM)	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK)
Satiksmes ministrija (SM)	Tiesībsargs
Tieslietu ministrija (TM)	Valsts prezidenta kanceleja (VPK)
Veselības ministrija (VM)	Ministru kabinets (MK)
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM)	Pārresoru koordinācijas centrs (PKC)
Zemkopības ministrija (ZM)	Sabiedrības integrācijas fonds (SIF)

Revīziju rezultātā Valsts kontrole izsaka savu novērtējumu par katra resora gada pārskata pareizību. Vērtējot gada pārskata pareizību, Valsts kontrole pārbauda, vai resori ir pareizi uzskaitījuši savus aktīvus, ieņēmumus, izdevumus, saistības u.c. un tādējādi resoru pārskati sniedz patiesu priekšstatu par to finansiālo un mantisko stāvokli.

Valsts kontroles vērtējums tiek ietverts revīzijas atzinumā. Atkarībā no revīzijā konstatētā, atzinums var būt:

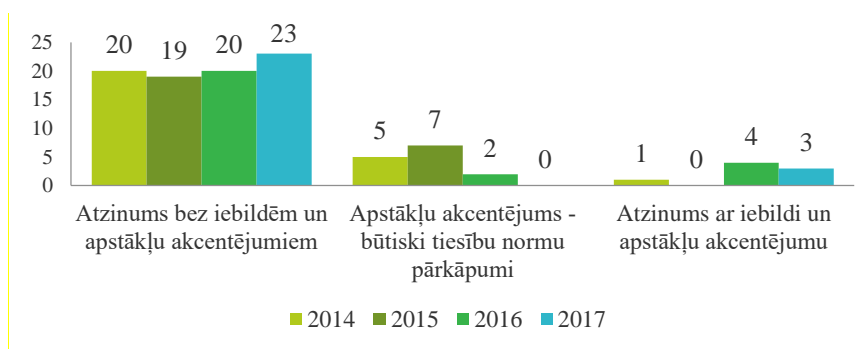
- **bez iebildēm**, tātad pozitīvs;
- **ar iebildi**, ja revīzijā atklājām būtiskas neatbilstības;
- **negatīvs**, ja revīzijā atklātās neatbilstības ir ne tikai būtiskas, bet arī visaptverošas (ietekmē vairāk nekā vienu pārskata posteni);
- **atteikums sniegt atzinumu**, ja revīzijā pastāvošie apstākļi, kas mums liedz iegūt pietiekamus, ticamus un atbilstošus pierādījumus atzinuma sniegšanai, ir būtiski un visaptveroši.

Vēloties īpaši izcelt kādu revīzijā atklātu informāciju, Valsts kontrole atzinumā var pievienot **apstākļu akcentējumu**, kā arī **vērst uzmanību uz citiem būtiskiem jautājumiem**.

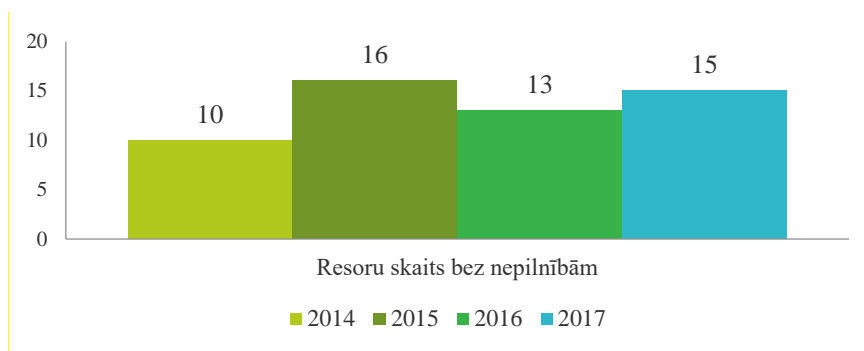
Atzinumi

Par gada pārskatu pareizību

Par 2017. gada pārskatu pareizību kopumā sniedzām 26 atzinumus (23 atzinumus bez iebildēm, trīs ar iebildēm – AM, IZM un VM). Būtiski, ka IZM un AM atzinumi ar iebildi tiek sniegti jau otro gadu pēc kārtas.

Pozitīvi, ka 2017. gadā palielinājies resoru skaits, kuros neesam konstatējuši tādas nepilnības attiecībā uz gada pārskata jautājumiem, kuras būtu nepieciešams iekļaut revīzijas ziņojumos. 2017. gadā tādi resori bija 15.

Grāmatvedības uzskaiti resoros Valsts kontrole vērtē kā samērā pareizu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, situācija nav nedz būtiski uzlabojusies, nedz pasliktinājusies. Joprojām tiek konstatētas neatbilstības, kas ir raksturīgas vienlaikus vairākiem resoriem. Kopā tādu resoru ir 11 – neatbilstības ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē ir konstatētas trīs resoros, izdevumu attiecināmības, uzskaites vai iepirkumu jomā - septiņos resoros, savukārt atlīdzības aprēķināšanā un izmaksās - septiņos resoros.

Ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē

Finanšu revīzijās ir konstatētas neatbilstības, kas liecina par nepietiekamu kapitālsabiedrību vai padotības iestāžu ilgtermiņa ieguldījumu pārvaldību.

Valsts kontrole nevarēja gūt pārlicību par veselības nozares nekustamo īpašumu vērtību, nolietojumu, īpašumtiesībām un klasifikāciju 66 milj. eiro apmērā.

VM nav nodrošinājusi kapitālsabiedrībām turējumā nodoto nekustamo īpašumu atbilstošu uzskaiti un klasifikāciju. Līdz ar to Valsts kontrole nevarēja gūt pārlicību par VM 2017. gada pārskatā uzrādīto un kapitālsabiedrībām turējumā nodoto nekustamo īpašumu uzskaites vērtību un nolietojuma izdevumiem.

Latvijas Universitātes bilancē iepriekšējos pārskata periodos līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā uzrādīta par 5,24 milj. eiro lielākā vērtībā.

Latvijas Universitāte 2017. gada 31. decembrī atzina pārskata perioda izdevumu korekciju 5,24 milj. eiro apmērā attiecībā uz iepriekšējos gados radušos ieguldījumu vērtības samazinājumu.

Izdevumu attiecināmības, uzskaites vai iepirkumu joma

RPIVA pirms tās likvidācijas nelietderīgi izlietojusi 216 438 eiro dažādiem reklāmas, sabiedrisko attiecību, juridiskajiem, IT un citiem pakalpojumiem.

IZM pieļāvusi RPIVA finanšu līdzekļu nelietderīgu izmantošanu, apmaksājot pakalpojumus darbības procesa turpināšanai un pilnveidei, kas nebija nepieciešami, ņemot vērā Ministru kabineta pieņemto lēmumu par augstskolas likvidāciju.

Citas dažādos resoros konstatētās nepilnības un pārkāpumi izdevumu uzskaites, attiecināmības vai iepirkumu jomā ietver pakalpojumu apmaksu, neveicot iepirkumu procedūras, nepilnības dienesta autotransporta izmantošanā, ēdināšanas izdevumu uzskaitē u.c.

Atlīdzība

Izlases veidā vērtējot **atlīdzības jautājumus**, revīzijās atkārtoti ir konstatēti pārkāpumi, kas liecina, ka Valsts kontroles iepriekšējos gados veiktajās revīzijās atklātās problēmas joprojām nav pilnībā novērstas. Lai arī ir veikta virkne pasākumu atlīdzības sistēmas pilnveidošanai, **Atlīdzības likuma mērķis – panākt, ka darbinieku atlīdzības noteikšanā tiek ievēroti līdzvērtīgi nosacījumi – nav sasniegts.**

Piemēram, IeM ir konstatētas **būtiskas atšķirības atlīdzības noteikšanā Iekšlietu ministrijas dienestiem**. Nav sasniegts galvenais **Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu algu reformas mērķis –**

darba samaksas paaugstināšana amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, nodrošinot darba samaksas sistēmas caurspīdīgumu un līdzvērtīgu darba samaksu amatpersonām, kas dienestos ieņem vienādas “vērtības” amatus. Valsts robežsardzē zemākajās mēnešalgu grupās mēnešalgas ir noteiktas tuvāk maksimālajai robežai, bet augstākajās – tuvāk zemākajai. Turpretī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā zemākajās mēnešalgu grupās tā noteikta tuvāk minimālajai robežai, bet augstākajās – maksimālajai.

Tas norāda arī uz to, ka Valsts robežsardzes vadības prioritāte ir bijusi atlīdzības palielināšana praktiskā darba veicējiem – robežsargiem, savukārt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) vadība vairāk rūpējusies par vadības atlīdzību.

Vienlaikus 1 162 996 eiro no VUGD 2017. gadā algu reformai kopējā papildu piešķirtā finansējuma ir pārdalīti citiem mērķiem. Ja šis finansējums būtu novirzīts ugunsdzēsēju–glābēju mēnešalgām, katrs ugunsdzēsējs–glābējs varētu saņemt vidēji par 45 eiro mēnesī vairāk.

IeM būtu jāpārvērtē dienestiem piešķirtā finansējuma apjoms un turpmāk jānodrošina gan tas, ka viena dienesta ietvaros amatiem visās mēnešalgu grupās vidējā mēnešalga ir tuvu Ministru kabineta noteiktā mēnešalgu diapazona vidējai vērtībai, gan arī tas, ka, ieņemot vienādas “vērtības” amatus, amatpersonām visos dienestos ir noteikta līdzvērtīga mēnešalga. Vairs nebūtu arī pieļaujama algu palielinājumam piešķirtā finansējuma novirzīšana citiem mērķiem.

Revīzijās ir konstatēta arī virkne neatbilstību atlīdzības aprēķināšanā un izmaksā, kā arī gadījumi, kad rīcība ar finanšu līdzekļiem ir bijusi vai, iespējams, ir bijusi nelikumīga, piemēram:

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta padotības iestādes Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas **direktoram ir prettiesiski radīta iespēja vienlaikus ar atalgojumu par amata pildīšanu saņemt arī izdienas pensiju**. Tādējādi direktoram no 2012. gada janvāra līdz 2017. gada decembrim izmaksāta izdienas pensija 171 836 eiro apmērā;

*Tas vēlreiz apliecina revīzijā “Vai valsts politika pensiju sistēmas ilgtspējas nodrošināšanai ir efektīva?” secināto, ka **ir novecojis izdienas pensiju sākotnējais mērķis** – garantēt sociālo nodrošinājumu tajās profesijās, amatos vai dienestos strādājošajiem, kuri pēc noteikta laika nostrādāšanas nevar turpināt darbu profesionālo iemaņu zuduma vai sociālās bīstamības dēļ. IeM padotības iestādē konstatētais spilgti ilustrē to, ka izdienas pensiju saņēmēji var iekļauties darba tirgū, personai nav bijis nepieciešams pat pārkvalificēties, persona turpina darbu pēc izdienas pensijas piešķiršanas un turpina strādāt bez pārtraukuma. Tādējādi izdienas pensija ir tikai papildu ienākumu avots par iepriekš konkrētajā profesijā nostrādāto laiku.*

- IZM ir pieļāvusi RPIVA līdzekļu **pretlikumīgu un nelietderīgu izlietošanu, nenovēršot naudas balvu** 1,4 milj. eiro apmērā izmaksu RPIVA darbiniekiem.

Salīdzinošus datus par atlīdzību ministriju centrālajos aparātos Valsts kontrole apkopos un sniegs 2018. gada oktobrī, publicējot secinājumus par Latvijas Republikas 2017. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem.

Atbilstības jautājumi

Plānojot revīzijas, tiek ņemta vērā Valsts kontroles rīcībā esošā informācija, tai skaitā no iedzīvotājiem, iestādēm un amatpersonām saņemtā, kā arī revidentu veiktā nozares risku analīze. Šādi tiek identificēti būtiskie finanšu pārskatiem pakārtotie resoru darījumi, kurus pārbaudot Valsts kontrole vērtē ne tikai uzskaites pareizību, bet arī darījumu atbilstību tiesību aktiem un finansējuma piešķiršanas mērķiem.

Šogad tika pārbaudīti 20 atbilstības jautājumi 14 resoros, kā arī viens kopējs atbilstības jautājums visos 11 resoros, kuri saņēmuši finansējumu Latvijas simtgades svinībām. Valsts kontrole vēlējas pārliecināties, vai 2017. gadā piešķirtais finansējums Latvijas simtgades svinībām tiek izmantots atbilstoši tā piešķiršanas mērķim.

Par katru no atbilstības jautājumiem resoram tiek sniegts atsevišķs atzinums – papildus tiem atzinumiem, ko katram resoram sniedzam par gada pārskatu.

2017. gada atbilstības atzinumu veidi un to skaidrojums

Atzinums bez iebildēm (pozitīvs atzinums, t.sk. ar apstākļu akcentējumu)

Atzinumu bez iebildēm sniedzam, ja **revīzijā netiek konstatēti tiesību aktu pārkāpumi vai neatbilstības, kas būtiski ietekmētu revidentu viedokli par piešķirtā finansējuma izlietojuma atbilstību tā piešķiršanas mērķim, tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem**, kas uz tiem attiecas.

Atzinums ar iebildi

Atzinumu ar iebildi sniedzam, ja **nepieciešama tūlītēja rīcība, lai novērstu konstatētos trūkumus un nodrošinātu, ka konkrētie darījumi (aktivitātes) tiek veikti atbilstoši, mērķtiecīgi un jēgpilni**. Ja šāda rīcība neseko, pastāv augsts risks, ka nākamās revīzijas rezultātā tiks sniegts negatīvs atzinums.

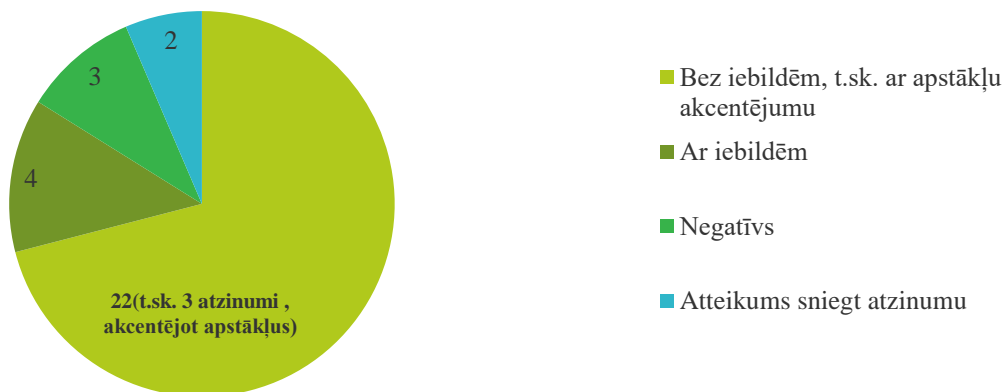
Negatīvs atzinums

Negatīvu atzinumu sniedzam, ja revīzijā **konstatētas būtiskas neatbilstības, iestādēm nenodrošinot normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanu vai iekšējās kontroles sistēmas pietiekamu un atbilstošu darbību**. Atsevišķos gadījumos negatīvais atzinums var norādīt uz nepieciešamību steidzami pārvērtēt darījuma (aktivitātes) turpināšanas lietderību, jo **pastāv pamatotas bažas, ka finanšu līdzekļu ieguldījums plānoto mērķi nesasniedz**.

Atteikums sniegt atzinumu

Atzinumu atsakāmies sniegt, ja revidenti **nevarēja iegūt pietiekamus pierādījumus un pārliecināties par darījuma atbilstību izvēlētajiem vērtēšanas kritērijiem**. Valsts kontrole atsakās sniegt atzinumus gadījumos, kad, piemēram, uzskaites nepilnību dēļ nevaram iegūt pierādījumus par piešķirtā finansējuma izlietojumu, normatīvā bāze ir neviennozīmīgi interpretējama u.c.

Atzinumu par atbilstības jautājumiem sadalījums finanšu revīzijās par ministriju un centrālo iestāžu 2017. gada pārskatiem

Par 2017. gada finanšu revīzijās vērtētajiem atbilstības jautājumiem sniedzām 22 atzinumus bez iebildēm, tai skaitā ar apstākļu akcentējumu, bet deviņos gadījumos sniedzām modificētu atzinumu, t.sk. atteikumu sniegt atzinumu.

Vērtējot atbilstības jautājumus, par kuriem sniedzām modificētus atzinumus (skat. tabulu zemāk), ir iespējams identificēt trīs galvenos kļūdu (neatbilstību) rašanās iemeslus:

- trūkumi rīcībpolitikas definēšanā vai efektīvā ieviešanā – *pamatā gadījumos, kad nepieciešama steidzama rīcība – tiek pieņemti nepārdomāti lēmumi, steigā noteikti neskaidri “spēles noteikumi”, tā radot šķēršļus vienotai attieksmei pret “spēles dalībniekiem” un korupcijas riskus;*
- valsts budžeta finansējuma nepārdomāta plānošana – *valsts budžets tiek pieprasīts un apstiprināts pasākumiem, kuri gada laikā zaudē prioritāro raksturu vai arī kuriem finansējums pieprasītajā apjomā nav bijis nepieciešams; šāda pieeja dod resoriem iespēju novirzīt pasākumus citiem mērķiem;*
- būtiski trūkumi resoru iekšējās kontroles vidē.

Modificēts atzinums	Atbilstības jautājums	Resors, finansējums, eiro
Atteikums sniegt atzinumu (finansējums – 16 849 544 eiro)	Kompensācijām primāro produktu ražotājiem, lai daļēji kompensētu zaudējumus par 2017. gada augusta lietavās un plūdos bojā gājušo sējumu, stādījumu kultūrām, sienu, un šo izmaksu administrēšanai piešķirto līdzekļu izmaksa atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	ZM 14 981 908
	Valsts augu aizsardzības dienesta maksas pakalpojumu cenrādī norādīto pakalpojumu cenu ekonomiskais pamatojums un atbilstība normatīvajos aktos paredzētajai to noteikšanas metodikai	ZM 1 867 636
Atzinums ar iebildi (finansējums – 62 950 810 eiro)	Jaunā darba samaksas sistēma amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm	IeM 52 178 280 (piešķirtais pārskata gadā)
	IZM piešķirtā finansējuma citiem prioritārajiem pasākumiem izlietojuma uzraudzībā ieviestās kontroles un finansējuma izlietojuma atbilstība piešķiruma mērķim	IZM 8 892 900 (plānotais pārskata gadā)
	Elektromobilitātes infrastruktūras izveidošanai un uzturēšanai piešķirtā finansējuma izlietojuma atbilstība paredzētajiem mērķiem, projekta aktivitātēm un plānotajiem termiņiem	SM 1 879 630 (plānotais pārskata gadā)
	Ierēdņu pārcelšana Veselības ministrijas resorā	vērtēta ierēdņu pārcelšanas atbilstība, neapkopojot finansējuma apjomu
Negatīvs atzinums (finansējums – 11 128 492 eiro)	Eiropas Savienības ārējās robežas Latvijā demarkācija, iekārtošana un uzturēšana	IeM 8 777 006 (piešķirtais pārskata gadā)
	Jaunās politikas iniciatīvas ietvaros pieprasītā papildu finansējuma pamatojums un izlietojums potenciālo adoptētāju apmācībai un psiholoģiskās palīdzības sniegšanai aizbildņiem, audžuģimenēm u.c. personu kategorijām	LM 543 615 (piešķirtais pārskata gadā)
	Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu īstenošana	VARAM 2 318 125 (piešķirtais pārskata gadā)

Šajā gadā īpašu uzmanību vēlamies pievērst revīziju konstatējumiem, kas liecina **par valsts budžeta finansējuma nepārdomātu plānošanu**, nepietiekamu resoru budžeta pieprasījumu izvērtējumu un trūkumiem finansējuma izlietojuma kontrolē.

Atbilstības jautājums	Resors	Finansējums, euro
Eiropas savienības robežas Latvijā demarkācija, ierīkošana un uzturēšana	IeM	660 254 € jeb 7,5 % no paredzētajiem līdzekļiem pārdalīti citiem mērķiem, un arī no 2018. – 2020. gadam paredzētā finansējuma 2 369 093 € tiek plānots novirzīt citiem mērķiem, kaut arī finansējums nav pietiekams plānoto robežas izbūves projektu īstenošanai un tiek plānots pieprasīt vēl papildu finansējumu žoga izbūvei uz Latvijas – Krievijas robežas.
Jaunās darba samaksas sistēmas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm ieviešana	IeM	1 162 996 € jeb 4,5 % no finansējuma, kas 2017. gadā piešķirts amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm atalgojumam, novirzīti ugunsdzēsības transportlīdzekļu iegādei, VUGD darbinieku, kas nav dienestā atlīdzības palielināšanai un Nodrošinājuma valsts aģentūras darbinieku motivēšanai. Ja līdzekļi būtu izlietoti atbilstoši mērķim, katrs ugunsdzēsējs varētu saņemt par 45 eiro mēnesī vairāk. VUGD padotības iestādes Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas direktoram no 2012. gada janvāra līdz 2017. gada decembrim prettiesiski izmaksāta izdienas pensija 171 836 € apmērā , kas bijis iespējams amatu neatbilstoši Ministru kabineta noteikumiem noformējot kā darbinieka amatu, nevis amatu ar speciālo dienesta pakāpi.
Alternatīvo ģimenes formu attīstība	LM	No pieprasītā un piešķirtā papildu finansējuma 543 615 € apmērā potenciālo adoptētāju apmācībām un psiholoģiskajai palīdzībai audžuģimenēm, aizbildņiem, viesģimenēm, adoptētājiem un bāreņiem 2017. gadā ir izlietoti tikai 45,4 % . Pieprasot šo finansējumu, netika veikts pietiekams izvērtējums par pakalpojumu saņēmējiem, nepieciešamo apjomu un finansējumu. Pāri palikušie līdzekļi novirzīti citiem mērķiem.
Salaspils kodolreaktora likvidācija	VARAM	Savstarpējas koordinācijas problēmas starp VARAM un valsts SIA “Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, kam jānodrošina būvprojekta un būvniecības veikšana, kā arī kļūdas iepirkumu organizēšanā Salaspils kodolreaktora likvidāciju ir aizkavējušas par diviem gadiem, radot 2 milj. € sadārdzinājumu projekta īstenošanai un 150 000 € ikgadēju sadārdzinājumu reaktora uzturēšanai . Ir izsludināts nākamais iepirkums par Salaspils kodolreaktora likvidēšanu, lai arī papildu nepieciešamais finansējums reaktora likvidēšanas laikā savācama radioaktīvo atkritumu tvertņu izbūvei vēl nav sagādāts.
Izglītības un zinātnes ministrijai piešķirtie līdzekļi citiem prioritārajiem pasākumiem	IZM	Valsts budžeta apakšprogrammā “Sporta būves” 2017. gadā tika ieplānots finansējums 6,2 milj. € apmērā dažādām sporta būvēm. Tā kā ne visi projekti ritēja atbilstoši plānotajam, daļa līdzekļu 3 216 444 € apmērā tika pārdalīti citiem mērķiem - apmaksātas kredītsaistības par īstenotiem projektiem Daugavpils, Ventspils un Zemgales olimpiskajos centros. Tikmēr Jēkabpils multifunkcionālās sporta halles būvniecībai un Valmieras J. Daliņa stadiona rekonstrukcijai un vieglatlētikas manēžas celtniecībai līdzekļus plānots novirzīt 2018. gadā, bet Liepājas slēgto tenisa kortu celtniecībai – 2019. gadā.
Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana	SM	2017. gadā bija plānots izlietot 1 879 630 € projekta “Elektrotransporta līdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana” īstenošanai, tiecoties uz mērķi – uzstādītas 139 elektrotransportlīdzekļu uzlādes stacijas un 693 Latvijā reģistrēti elektrotransportlīdzekļi. Tomēr izlietoti 419 697 € jeb 22,3 % un projekta īstenošana kavējas.

Pozitīvi, ka par 2017. gada atbilstības jautājumiem esam snieguši par diviem pozitīviem atzinumiem vairāk nekā par 2016. gadā analizētajiem.

Latvijas valsts simtgades svinību izdevumi

Finanšu revīzijās iekļaujot kopēju un visos attiecīgajos resoros izskatāmu jautājumu par simtgades svinību izdevumiem, mūsu mērķis bija **novērtēt, cik no 2017. gadam paredzētā kopējā finansējuma faktiski piešķirts un cik izlietots, kā arī izvērtēt, vai izlietojums atbilst piešķiršanas mērķim**. Finanšu revīzijās netika vērtēta Latvijas simtgades pasākumu lietderība vai kvalitāte, bet uzmanība tika pievērsta finanšu plānošanai, finansējuma izlietojumam un tā uzraudzībai. Līdzīgu vērtējumu paredzēts veikt arī nākamo gadu finanšu revīzijās.

Simgades svinībām no 2017. līdz 2021. gadam ir paredzēts kopējais finansējums 59,1 milj. eiro apmērā, no valsts budžeta piešķirot 32,2 milj. eiro, bet 26,9 milj. eiro finansējot no resoru pašu līdzekļiem.

Revīzijās konstatējām, ka 2017. gadā Simtgades svinībām resori izlietoja 11 851 404 eiro, no kuriem 4 604 356 eiro bija papildu piešķirtais finansējums Kultūras ministrijas apakšprogrammā 22.12.00 "Latvijas Valsts simtgades programma", un 7 240 763 eiro tika izlietoti kā pašfinansējums no esošā valsts finansējuma, pašu ieņēmumiem, ziedojumiem, u.c. līdzekļiem. **Izslases veidā pārbaudot izlietoto finansējumu, neesam konstatējuši neatbilstoši paredzētajam mērķim veiktus izdevumus.**

Resors	No KM valsts budžeta apakšprogrammā "Latvijas Valsts simtgades programma" (eiro)		Pašfinansējums (eiro)		Kopā izlietots
			(iestāžu pamatbudžets)		
			1		
AM	-	-	89 269	102 502	102 502
ĀM	349 500	313 622	-	10 649	324 271
EM	315 000	280 000	-	24 120	304 120
FM	-	-	4 000	4 000	4 000
IeM	76 460	76 453	33 000	9 119	85 572
IZM	151 400	151 390	89 037	92 887	244 277
KM	3 120 202	3 042 239	5 976 076	6 567 649	9 609 888
MK	-	-	10 000	17 542	17 542
NEPLP	900 000	652 754	524 000	400 000	1 052 754
VARAM	72 197	72 197	9 983	9 983	82 180
VM	15 700	15 700	-	2 313	24 298*
KOPĀ			4		

Revīziju rezultātā **visi 11 sniegtie atzinumi ir pozitīvi** (bez iebildēm), tomēr Valsts kontrole konstatēja un vērsīs Ministru kabineta uzmanību uz sistēmiskām nepilnībām Latvijas valsts simtgades pasākumu finansēšanas uzraudzībā un tās efektīvai nodrošināšanai nepieciešamās informācijas apkopošanā.

Aprēķinus par Latvijas valsts simtgades pasākumu finansējuma izlietošanu nav un nebūs iespējams veikt pilnīgi, jo Ministru kabinets paredz KM apkopot informāciju tikai par līdzekļiem no budžeta programmas “Latvijas Valsts simtgades programma”. Turpretī par pašfinansētiem, jeb no resoru esošā budžeta līdzekļiem finansētiem, pasākumiem finanšu informācijas apkopošana veikta netiek. Līdz ar to KM rīcībā **nav pilnīgas un pietiekamas informācijas par visiem no valsts budžeta līdzekļiem finansētajiem īstenojamajiem Simtgades pasākumiem.**

2016. gadā Ministru kabinets pieņēma zināšanai, ka Simtgades pasākumi izmaksās 59,1 milj. eiro. Ja Valsts kontroles konstatētie trūkumi netiks novērsti, 2022. gadā KM varēs informēt Ministru kabinetu tikai par 31,76 milj. eiro izlietojumu, bet par pašfinansējuma daļu (plānotajiem 26,9 milj. eiro no resoru pašu līdzekļiem) valdība un sabiedrība informāciju nesaņems.

Turklāt, lai arī Valsts kontrole nevērtēja Simtgades pasākumu lietderību, tomēr, analizējot revīzijās iegūto informāciju, konstatējām gadījumus, kas norāda uz nepieciešamību stingrāk uzraudzīt, vai iecerētās Simtgades programmas mērķu sasniegšana tiek nodrošināta visefektīvākajā veidā.

Ieteikumi

Revīziju rezultātā kopumā Valsts kontrole revidējamām vienībām ir sniegusi **67** ieteikumus, no kuriem **28** ieteikumi ir attiecināmi uz gada pārskata pareizību, **35** ieteikumi ir attiecināmi uz atbilstības jautājumiem, savukārt **četri** ieteikumi sniegti, pārbaudot iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanu.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz gada pārskatu pareizību, tiks nodrošināta:

- piešķirto valsts budžeta līdzekļu likumīga, efektīva un ekonomiska izlietošana atbilstoši paredzētajiem mērķiem;
- materiālo vērtību uzskaitē un rīcība ar materiālajām vērtībām atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- prasību un saistību atbilstoša uzrādīšana gada pārskatā;
- Publisko iepirkumu likuma normu ievērošana.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz atbilstības jautājumiem, tiks veicināta trūkumu novēršana rīcībpolitikas definēšanā vai efektīvā ieviešanā, institūcijas iekšējās kontroles vidē un nodrošināta konkrētiem pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietošana atbilstoši piešķiruma mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com> (autors: JMcreation)